

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

A BAJAI SZABADELVÜPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden vasárnap reggel.
Szerkesztőség: Városi bérház I. emelet. — Telefon-szám: 17.
Kiadóhivatal: Kollár A. könyvkereskedése, hol az előfizetések
és hirdetések felvételnek.

Felélős szerkesztő:
Dr. Lemberger Ármin

Előfizetési árak:
Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre
2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetések jutányosan számítanak.

A szabadelvűpárt helyzete.

* Nemcsak lapunk pártpolitikai szempontjából, de a már hónapok óta eredménytelenül húzódó válság megoldása tekintetéből sem ismerünk eminensebb fontosságú kérdést, mint azt, hogy a szabadelvűpárt a küszöbön álló országos értekezlet alapján minő állást fog elfoglalni a közel jövő politikai életében.

Ugy véljük és aligha csalódnak feltevéssünkben, hogy a szabadelvűpárt leend hivatva megadni az első lökést a politikai helyzet tisztázására azon sok meddő kísérlet után, mely e részben immár megtörtént, mert hogy a koalíció a maga tarka-barkaságában egyszerűen képtelen a politikai válság gordiuszi csomóját a korona és a nemzet közötti egyetértés és összhang alapul vétele mellett sikeresen megoldani, az immár minden elfogulatlan gondolkodó előtt kétségtelen lehet.

Ez a legkülömbözőbb politikai elemekből, egymással homlokegyenest ellenkező nézeteket valló árnyalatokból jól-rosszul összetákolt alkalmi egyesülés sohasem fog odajutni, hogy egy egységes program alapján a kibontakozást lehetővé tegye, mert nem is tekintve a koalíció kebelében titokban uralkodó különleges aszpirációkat, nem is tekintve azt a sok kielégítésre várakozó becsvágyat, mely a hiúságot vásárává verődött össze a politikai frigyben egyesült ellenzékben, maguk azon alapelvek és irányeszmék, melyek szerint egy egységes programot kidolgozni lehetne, már a priori annyira eltérők és összeegyeztethetetlenek, hogy, mint az események mutatják, csak a koalícióban egyesült pártok közjogi alapjának megrostál-

lásáról vehetné át a koalíció a kormány ténylegese vezetését.

Ki kell jegezesnedie a koalíció programjában, hogy vajjon a 67-es közjogi alap fenntartásával, avagy 48-as politika mellett óhajta-e a koalíció az ország kormányzatát átvenni, mert e két politikai elvnek összezagynálása egy egységes, életképes program megteremtésére nem alkalmas és hova előbb vagy az egyik vagy a másik irányzat fogna tulyulra vergődni és újabb beláthatatlan bonyodalmakra okot szolgáltatni.

Ép ezért, az országnak annyira óhajtott békéje és rendje érdekében, ki kell válniok a koalíció pártkötélkéből mindazon elemeknek, kik ma is őszintén és becsületesen csatlakoznak a 67-es közjogi alap csorbítatlan fenntartásához, kik ma is igazán és utógondolat nélkül meg vannak győződve, hogy a Deák Ferenc által inaugurált politika következetes és öntudatos folytatása és ennek folytán a király és a nemzet érdekeinek békés összeegyeztetése vezethetik ki egyedül az országot jelenlegi válságos állapotából.

Csak ha a politikai elvek örökös forrongásában a győzelem az egyik vagy a másik elv javára fog eldőlni, csak ha Apponyi-féle hátsó ajtóknél nélkül az előjövendő kormány színt fog vallani az íránt, hogy ezen vagy amazon közjogi alapon állva, akarja az ország győpőjét kezébe ragadni, csak akkor számíthatunk arra, hogy a politikai látóhórtárról el fognak vonulni a vészterhes fellegek és hosszú időre a béke és rend fog bevonulni szomorúan feldúlt közállapotaink közé.

Ha tiszta bort akarunk a nemzet poharába önteni, akkor ki kell abból választani mindazon elemeket, melyek annak színtét és zamátját bármiképen befolyásolhatják,

mert politikai *alapelv*eknek összekeveréséből élvezhető ital nyerni nem fogunk.

Ezt az előbb vagy utóbb mulhatatlanul bekövetkező *kettéválást* fogja előreláthatólag folyamatba tenni az az akció, mely a szabadelvűpárt kebelében a politikai helyzet tisztázása érdekében megindult.

Csak helyes, hogy a szabadelvűpárt kilép eddigelig szigorúan megőrzött semlegességéből és új, a nemzeti követelések okos és higgadt mértékével kiegészített program alapján tömörülve, részt követel magának a politikai helyzet irányításából. A szabadelvűpártnak nincs mit szégyenlenie és missziója korántsem fejeződött be, mert a legutóbbi országgyűlési képviselőválasztások alkalmával a véd-és daczsóvetségére lépett ellenzék féktelen agitációjával szemben kisebbségben maradt. Ha nem is sikerült a parlament rendszeres működését minduntalan megakasztó obstrukció letörésével a nyugalmat és rendet helyreállítani és a demagógia szertelen üzemeltől félrevezetett és elvakított nemzet többségét meggyőzni arról, hogy ebben a törekvésében a szabadelvűpártot az ország jól felgottott érdeke vezette egyedül, a szabadelvűpárt hazafias rendeltetése éppenséggel ki nem merült, hanem ellenkezőleg egész teljességében feledett szemben a koalíció azon áldástalan politikájával, mely csak konfliktusokat felidézni és minél élesebbre kifenni tud, ellenben egy egységes, a korona részéről is megnyugvással elfogadható program alapján, a kormányt átvenni nem tudja.

Hogy azonban a szabadelvűpárt híven, becsületesen és kitartással teljesítse azt a feladatot, melyet tőle a nemzet el nem fogott része méltán megkövetelhet, ahhoz szükséges, hogy egy szívet, egy lélekkel sorakozzék a párt zászlaja alá és férfias őszinteséggel ki-

TÁRCSA.

Baranyában.

— Utivizslatok. —

— A Bajai Hirlap eredeti tárczája. —

Írta: Demuth Gyula.

Egy rövidke, de érdekes tapasztalatokkal telt kirándulásomról kívánok beszámolni e kis utirajz keretében.

Alig pár napra terjedt ki ezuttal utazásom, értékes élményei mégis feledhetlen emlékeként foglalnak helyet lelkemben.

Mohácsnál léptem Baranya megye területére. Most láttam először e világtörténelmi harcmezőt és így először köszönhettem benne sóhajta a »hósvértől pirosult gyászter-és «nemzeti nagy létünk nagy temetőjét.

A mohácsi vasutól délkeleti irányban, elég közel a városhoz, látható a vörösetestű kápolna, mely egy ország siralomházára emlékeztetőleg jelöli a huszezer magyar vitéz barasztó végzetének szomorú színhelyét. Eminnen pedig a sekélyvizű Csele patak képezi a csatatér természetes határvonalát, rajta a históriai nevezetességű malommal, mely a menekülő II. Lajos király szörnyű katasztrófájának igénytelen helymutatójával szolgál. Itt a kömemlékoszlop is, benne a magyar királyi Vegyes-ház utolsó fejedelmének kised szobra.

Mélyen elszomorodva, a szíve markoló hazafui fájó érzelmek között tekint körül az utas a

vonat zótyogó kocsjából a vérözöntől ázott vidéken és szinte megkönyebbülnék érzi magát, amikor számitása szerint tul van a csatatér képzelt határain.

A híres villányi bortermő szőlőhegyek karórdóttl szürküllő, barzadás oldalait közelíti meg a gózkocsi. Frigyes főherceg pompás kastélya emelkedik ki a magaslatra épült Villány község házorai közül. A szőlőre kiténő hegyvidék e községnek német ajku lakói csaknem kizárólag bortermeléssel foglalkoznak. Sötétvörös színű, fanyarkás, összehuzó ízű boraiért hajdan távoli országok borkereskedői is felkeresték a villányiakat. A filoxera pusztítása és illetve a szőlők rekonstruálása óta azonban jelentékenyen csökkent a villányi bor kereslete, ugy, hogy pl. most, — csaknem az új szüret előtt — még mindig telve van borral az itteni pinczék nagy része. Pedig meggyőződtem arról, hogy 25—30 frtjával a legjobb »bikavér« nektolterjét is szivesen eladnák a német szőlősgazdák.

Villánytól ugyancsak vonaton folytatható az utazás Siklós felé. E helyes kis városkának Siklós-Vókány a vasutállomása, melyről $\frac{3}{4}$ óra alatt visz be a koci Siklósra. A hegyen át és völgy ölen kigyózó jól ápolott országútról szép kilátás nyílik a vidékre: a magas harsányi hegyre és Siklós várára. A 480 m. magas Harsányról pedig elképzelhetetlenül nagyserű festői kép tárul a megmehetetlen messzeségben.

A siklósi vár nevezetes történelmi régiség. Külső szemlélete ugyan a gondos jókarban tartás és korszerű újraépítés miatt inkább egy hatalmas várkastély benyomását kelti, de belül telve van a régmut idők ezernyi érdekes emlékével. Több óles

vastagságu alapfalait a rómaiak által építettnek tartják, amit a vában talált római sírok és oszlopok is igazolnak. Egyes falrészein a különféle kor építő stýlusa szemlélhető. A góttstílu kápolna igen érdekes része a várnak. A főnevezetességét azonban talán mégis az képezi, hogy benne volt elzárva 1401-ben Zsigmond magyar király.

Zsigmondot — mint tudjuk — az uralkodásával elégtelentlen főurat 1401. épr. 28-án a legrosszabb szándékkal hurcolták Visegrád várába. A királyhoz ragaszkodó pártívek azonban, hogy uralkodójuk veszélyben torgó életét megmentsék, Gara Miklós nádor közbenjárására ennek siklósi várába hozták és itt helyezték őrizet alá. De mint a következőkben is igazolták, a király legfőbb hívének ebbeli nemes gondoskodása nem volt önzés nélküli. Garák ugyanis már régebben szerették volna rokonukat, Czillei Borbálát az özvegy Zsigmond által nőül vétetni. Czéljuk elérésére most az alkalom igen kedvező volt. A kelezébebe került király életének felhordásával bízták meg a szobaleányunk öltöztetett szőke szépséget. A koronás fogoly nem is sejtve a csejt, bizalomra gerjed, majd szerelemre lobban a kecses lényező íránt, s midőn a titok felidetzetlik, ott áll a hatalmas nagybácsi: Gara nádor és — áldását adja a jegyes párra. — Történelmi tény, hogy Zsigmond második nejé Czillei Borbála vált.

Egy roppant vastag falba vágott kis vasajtón jutni arra az elkülönített folyosóra, melyről az az egy ablakos szoba nyílik, amelyben Zsigmondot fogva tartották. A szoba egykoru kandallójának márványkeretén tisztán olvashatni a fogoly király

küszöböljön a maga kebeléből minden szeparatiztikus hajlamot, mely az összetartást, az egységet, a kompakt tömörülést bármily irányban is gyengíteni képes lenne.

Ha a szabadelvűpárt tagjai egymást megérteni és megbecsülni tudják, akkor hiszszük és valljuk, hogy ezen párt jövőndő magatartásában lesz annyi politikai tartalom és etikai foglalat, amelyért a párt minden egyes tagjának lelkesedni és hevülni sokkal nagyobb hazafias érdem és erkölcsi nyereség, mint egy Apponyi és Bánffy politikai iskolájában politikai morált és politikai elvűségeket tanulni.

Ezt szívelejték meg mindazok, kik a szabadelvűpártban a szétválás útjára reá akarnak lépni!

Politikai hírek.

A bajai szociáldemokrata párt népgyűlése. Vasárnap délután háromtól-hatig az általános választói jogot proklamálta a bajai vásártéren tartott látogatott népgyűlésen Buchinger Manó, az országos szociáldemokrata-párt küldötte, hevesen tadmadvá közben az ellenzéki szövetkezetet, az általános választói jog kérdésében elfoglalt — ugymond — szöszögő álláspontjáért.

Utána Rajk Aladár dr. országgyűlési képviselő beszélt, ki az általános választói jog hívének vallotta magát és hálával adózott Kristoffy belügyminiszternek, amiért „mint a korona tanácsosa, elsőként volt oly merész e fontos kérdés mérlegét kivenni.”

Miután még Buchinger kérte Rajk Aladárt, hogy haszon pártjára, miszerint ez az általános választói jog alapján válasszon kormányt, a népgyűlés, mely mindvégig teljes rendben folyt le, véget ért.

A diszidensek szervezkedése Bács megyében. Bács megye politikai vezéremberének nagy száma egy megyei diszidens párt megalakításán fáradozik. Legközelebb érintkezésbe lépnek ezen ügyben Andrassy Gyula, gróf Vízvády Ferenc és Mihályovits Endrél. Hátr írt ismét egy párt a pártban.

Zombor város és az általános titkos szavazati jog. Zomborban számos városi bizottsági tag — politikai pártállásra való tekintet nélkül — értekezletet tartott, melyből kifolyólag a következő indítványt terjesztik a közgyűlés elé:

„Mondja ki a közgyűlés, hogy Zombor sz. kir. város törvényhatósági bizottsága az általános és titkos szavazati jognak híve, s évből felir az országgyűléshez, hogy az erre irányuló s bármely oldalról jövő javaslatot haladéktalanul felvete tárgyalás alá és szavazza meg. Ily értelmű felirat feltérjesztése végett keresse meg az országgyűlés törvényhatóságait!”

Ezen indítvány a legközelebbi rendkívüli közgyűlésen fog tárgyalatni.

Vívóakadémia Baján.

— A szept. 2-iki bajai akadémáról és táncmulatságról. —

A »Bajai Hírlap« legutóbbi számba írt cikkemben említettem már, hogy Baján, szept. hó 2-án tánczszalagoktól vívóakadémiát fogunk rendezni. Reméljük, hogy a nagyközönség érdeklődni fog ezen legegészségesebb sport bemutatása iránt, amél is inkább, mert mi gondoskodni fogunk arról, hogy minden tekintetben — amennyire lehet — biztosítsuk az est sikerét. Vidéki mesterek is jönnek, hogy szebbé, nagyobb szabásúvá tegyék az ünnepélyt és reméljük, hogy sikerülni fog, hacsak egy kis lépésel is, előbbre vinni a magyar vívósport ügyét és lelkesedést, ambíciót gyújtani iránta.

Hízen az összes sportágak között a magyar előtt a vívás a legkedvesebb. Ez tagadhatatlan tény, okát talán abban találja, hogy mint hadviselő nemzet a fegyver ügyes kezelése iránt elismeréssel viseltetett, másrészt a vívás lovagiasága megfelel a magyar karakternek.

A 48-as éveket megelőző általános fellendülés alatt tört a vívás magának utat és érvényesült, mint a testképzés faktora s a testgyakorlatok egyik leghasznosabbika. E korból báró Wesselényi Miklós gigászai alakja emelkedik ki, rendkívüli testi erejével párosult ügyessége őt azon kor legkitűnőbb vívójává emelte.

A század második felében a nagy mester Keresztessy iskolája szerzett a magyar vívásnak jó hírnevet, de bármily kitűnő vívókat képzett is — működése aránylag kis térre szorított és mikor az összes sportokkal a vívás is a gyors fejlődés útjára lépett, akkor már Keresztessy öreg volt arra, hogy új irányt adhatott volna a fejlődésnek.

A míg nálunk így módos stagnált a vívás, az olaszoknál rendkívül haladt, a modern viszonyokhoz képest átalakult, a mozdulatok szebbek, gyorsabbak és könnyebbek lettek, a surrat is alkalmazták és kitűnő mesterek vezetése alatt az olasz vívás oly tökélyt ért el, hogy midőn vívóink vele megismerkedtek, kénytelenek voltak elismerni, hogy régi vívómódoinkkal szemben magasabb fokon áll és e tapasztalat folytán a magyar vívók legnagyobb része ez iskola hívének valja magát.

Vívóversenyek rendezésével azután alkalom adatott vívóinknak az érvényesítésre és minden évben Budapesten is többily verseny van, mely találkozási hazánk vívóárdájának.

A klubokban élénk az élet a től hónapokban és a gyakran rendezni szokott házi összejöveteleken barátságos mérkőzések növelik a kedvet.

Az évente szokásos bajnoki vívóversenyen azután hazánk legjobb vívói állnak a porondra, hogy ki a legjobb és a »Magyarország kard-, vagy vívóbajnoka« cím, — eltekintve a remek tiszteletdíjaktól — oly felemelő érzés, melyért érdemes hónapokon, éveken át fogatni ambícióval a kardot.

A vívóakadémiákon meg legjobb mesterek és amatőrök állnak ki, nem versenyeznél, hanem a vívást, mint művészetet — bemutatni.

Ha visszagondolok csak a tavaly januárban Budapesten, a mentők javára rendezett nagyszabású vívó ünnepélyekre — melynek magam is résztvevője voltam — úgy érzem mintha álmodnék. Ez a verseny egyesítette közelből és távolból hazánk valamennyi számottevő vívóját és az eddigi feltűnőbb iskolák versengtek abban, hogy minél több tanítványt küldjenek a küzdelembe.

És az ünnepélyek védőösszonya: Augusztus főhercegasszony megjelent fenségese férjével és miként hajdan a lovagi tornákon — a versenygyőztesek királyi hölgy kezéből vették jutalmukat.

És ha a fiatalság mindig és mindenütt a kávéházak egészségtelen levegője helyett a vívóteremben zené magát — belátná, hogy ez a szellemi gyönyörrel is járó sport mily élvezetet nyújt.

Mert nincs sport, mely az ember minden izmát annyira edzeni és pártalan a maga nemében azért, mert higgadság, megfontoltság, az alkalmas pillanatnak és az ellenfél legcsekélyebb hibájának villámgyors kihatásának, tehát a megfigyelés játszanak benne főszerepet.

A kezdő vívó ügyetlen, erőltetett mozdulatai, mint változnak át a vívás gyakorlása folytán könnyed, elegáns mozdulatokká és egy mérkőzés alkalmával az ember minden izma, idege működik, párosulva a szellemi munkával.

Művészet a vívás a szó legteljesebb értelmében, mert nemcsak a testi erőnek, hanem — mint mondom — a szellemnek is működnie kell.

Temperamentummal párosult higgadság, gyorsaság az, ami a sok elméleti tudásnál kívül a művészi vívóhoz szükséges.

A rendezendő, szűkebb körű akadémiánkon a mester egy-két tanítványával kard- és tör iskolát fog bemutatni — azután kardmérkőzést amatőrökkel és a híres olasz vendégmesterekkel pedig kard- és törmérkőzést.

Vendégül, reméljük, hogy a budapesti Magyar Athletikai Klub egy-két kiváló bajnokvívóját is üdvözölhetjük.

Hiszszük, hogy Baján is érdeklődésre találunk, hogy sikerülni fog a bajai elite közönség körünkben üdvözölhető — mert hízen a szokásos vívóakadémiákon mindig egybegyűltek a társadalom legelső — ami csak e szép sport iránt elterjedt nemes izlésnek és a vívás szeretetét tulajdonítható.

A legközelebb szétküldendő meghívók különben részletes programmal fognak szolgálni és én örülök azon, hogy Santelli mestert, ki karddal kezében első az első mesterek között, sikerült kis városunk sportkedvelőinek tanítására megvénem és örülök azon, hogy a bajai közönségnek alkalom adatik élvezhetni e híres-neves mester tüneményes, ritka művészetét — valamint a budapesti amatőr vívók elismert tudását.

Szűcs Ervin Ede.

által sajátkezűleg vésett következő latin szavakat: MISIT DEUS MISERICORDIAM SUAM SUPER MEETE RIPUITME MEOIACATUL EONUM DORMIUICON TURBATUS.

Siklós vára a 14-ik században a Gara-család tulajdonát képezte. Később Corvin Jánosnak ajándékozta Mátyás király a várat a hozzá tartozó birtokokkal, mely idővel az Ujlaky-ak és Perényieké lett. Aztán pedig a törökök tartották 140 évig elfoglalva. A török uralom után Caprera, majd Todesco családé lett Siklós vára. Todesco — sajnos — eladogatta a várnak ez időben még mindig nagyszámú történelmi emlékeit. Idők múltán a Strattmannoké az erősség, s fölül mint hozomány szállt a Battányiakra. Végre Battányi Ede eladta azt a Benyovszky-családnak.

A jelenlegi tulajdonos gróf Benyovszky Móricz ország. képviselő számára a várépület tengernyi szobájából néhány be is van rendezve állandó lakásul. E szobák egyikében láttam felhalmozva a váruresség legutóbbi követválasztási koszorút.

Szakavatott tanár-vezetőnek egy lenakló jártasságával kalauzolt bennünket az óriási várnegyszög labirintusaiban. Így értünk a nyugati bástya erkélyére. Az erősség e szűdött magasságu terrorszerű ellátni egész a Drávaig. De egyébként is nevezetes helye ez a siklós várnak. Itt folytak u. i. hajdanában azok az országos hírtörök, amelyekben tárgógató hangjai és a tüzés villányi bor mellett »busulatak« a vezérek a haza sorsán. Itt tették el lábálul a szövetségesek a rájuk néve kellemetlen társakat,

egyszerűen ledobván azokat az alacsony kerítésen át a retentő mélységbe.

E borzalmas emléktől elképről vetette le magát Gara Mária is, midőn arról értesült, hogy jegyesét Hunyadi Lászlót kivégezték.

A háromemeletes várépület legfelső részét a közönség előtt zárt, denevérakta lovatgtermek, a legalsót pedig börtönhelyiségek foglalják el. Csaknem arasznyi vastagságú, iszonyu vaspántokkal és különféle kapcsolatokkal és tolvárakkal ellátott tölgyfaajtók lógnak e félelmetes zárakakon, melyekbe a gyér világosság a magában vágott egy-egy szük ablaknyílással át létszeres vasrácson megtörve szűrődik keresztül. Mennyit tudnának regélni e sötét helyiségek nyirkos falai a közöttük végbement históriákról!

Roppant nagyméretű kazamaták egészítik ki a börtönök sorozatát és foglalnak helyet a várépület alatt. 5—6 száz főnyi várakó részére egy egész évre is elegendő élelmi és löszert voltak képesek befogadni ez óriási éles- és fegyvertárak. Bajos lett volna tehát kibővítetni is az egyébként bevehetetlen erőd népét.

Siklós vára különben is bírn látszott az elsőrendű erősség minden feltételével. Számtalan lörséssel ellátott bástyák, sáncok és védalak környezetek egykor a vár babilóni falait, melyekhez ezek mellett hajdan csak is mesterséges vízártkokon keresztül, felvonó hidon át lehetett férközni.

Siklóstól egy kis félórai kocsiúttal — ötödfél km. — a kiváló gyógyvízű Harkányba juthatunk. De tehetjük ezt egy kis kerülővel Gyúdon át is, a

mely esetben Siklósról kiérve jobbról egy vonalegyenes faszor végén, a hegyoldalon pillantjuk meg a Mária-gyűdi kegyhely templomát, főhéher falu, ragyogó tetejű kettős tornyával.

Csak husz percnyi ut az árnyékos faszorban és ott vagyunk az országos hírcu búcsújáróhelyen, hová száz — meg száz kilométernyi távolság is oly szivesen zárandokolnak el a hívők minden nemzetiségű és anyanyelvű seregei. A folyó évi pünkösdkkor pl. 30 ezer búcsújáró gyűlt egybe e nevezetes kegyhelyen.

A meglepően szép fekvésű templom közelében vallásos ihlet szállja meg a lelket, mely ájtatos gyönyörűzettel fokozódik, mikor az ember a szentegyház barokkstílusú ékes belsejébe lép. Különösen hatásos a főoltáron elhelyezett sz. Fiát tartó Mária szobor. A fejn ékköves koronát és gyöngyházmozaikkal borított ruhát viselő istenánya az oltár fölött egy mély fölke előrészen áll. A boltozatos fölke színarannyal bevont belseje a hátulról jövő színes megvilágítás által bájosan tündöklő keretet nyújt a szobornak. 12 változatos új orgonája is van a templomnak. Figyelmet érdemel itt még a kemény fából készült kettős padsor, melynek hátsó és oldalrészein látható művészi faragványok egy ott átutazó szentes ügyes kezének bálmultráméltó munkáját képezik.

(Vége következik.)

HIREK.

— **A király születésnapjának ünneplése.** Az idén is hagyományos királytiszteléttel ülte meg a hivatalos Baja városa augusztus 18-ikát, apostoli királyunknak 75-ik születésnapját. A r. k. plébánia templomban, hova egy honvéd-díszszázad vonult ki az alkalmából, *Vojnits* Dániel apátplébános ünnepi misét celebrált, melyen a városi hatóság és összes köztisztviselők képviselői megjelentek. — Az izz. templomban délelőtt 11 órakor volt háláadó istentisztelet a király születésnapján, melynek keretében Dr. *Adler* Lipót rabbi fölszánt mondott agg királyunkról. Középtületeinkről trikolor jelezte az ünnepnapot.

— **Törvényeszkü elnökünk távozása.** *Polgár* József, a szabadkai kir. törvényeszkü elnöke, a budapesti kir. író-táblához táblabíróvá nevezettetik ki.

— **A törvényeszkü elnök utóda.** A szabadkai törvényeszkü elnökének, dr. *Polgár* Józsefnek a budapesti kir. táblához történt kinevezése folytán megindult a kombináció az utód személyét illetőleg. A helyi és vidéki törvényeszkü bírói karából többeket emlegettek, mint a fontos állás komoly jelöltjeit. A fővárosból nyert értesülésünk szerint, illetékes helyen *Bartócskay* budapesti törvényeszkü bíróinak, a felelősségi tanács elnökének kinevezését tartják legvalószínűbbnek.

— **Bajaiak tanári kinevezései.** *Petrányi* Ferenc fiatal bajai főnökünk, ki legutóbb a horgosi plébániát látta el mint ideiglenes adminisztrátort, a kalocsai tanítókörzék rendes tanárára nevezte ki az érseki hatóság. — *Majtényi* Géza bajai főnök, a vallás- és közoktatásügyi miniszter rendes tanárára nevezte ki a balassagyarmati állami főgimnáziumhoz, hol eddig mint segédtanár működött.

— **Bajai vívókör tánoztalósága.** A *Szentlili* Ilyó mester vezetése mellett vívsportot kultiváló helybeli urfi fiatalág szövetségét augusztus 2-án a „Nemzeti-szék” nagytermében, vívóakadémiával kapcsolatos tánoztalóságot rendez, mely a nyári szezon legelőgabb mulatságának ígérkezik. Neves olyan mestereket, meg fővárosi és bajai kiváló amatőröket mutatják meg majd művészetük ezen az estén, melynek sikereért az egész bajai jeunesse dorée buzgólkodik. A vívóakadémia részletes programját legközelebbi számunkban hozzuk.

— **Bajai hadapródok tisztí főlavátása.** A régi tradícióhoz híven, augusztus 18-án, Orléans születésnapján ment végbe az idén is a végzett hadapródok ünneplésének főlavátása. A pécsi honvéddahapródiskolában ez alkalmából ifj. *Rónay* Edét, *Rónay* Edé helybeli gyógyszerész jeles tehetségű fiát, honvédtisztjelöltessé avatták. A derek fiatal katona, ki csak nem rég nyert elismerő oklevelet a pécsi nagy vívóversenyen, Lugosra, a 8-ik honvédyalagvezetékhez osztottat be szolgálatkellőre. — *Rohrböck* Árpád bajai főnök ugyanez alkalmából a munkácsi 11-ik honvédyalagvezetékhez került tisztjelöltessé minőségben.

— **Baja városa a polgármesterek kongresszusán.** A polgármesterek idei kongresszusa Pannoson lesz, szeptember 14-én. A kongresszuson dr. *Hegedüs* Aladár, városunk polgármestere is részt vesz.

— **Esküvő.** *Eisel* Sándor fővárosi kereskedő augusztus 23-án délután öt órakor tartja esküvőjét *Bachrach* Anna urhölgygel a bazániai templomban.

— **Kuruczünnepe.** A bajai *csallóvész* társulat 1905. évi augusztus hó 20-án, (Szent István napján) *csallóvész* és kuruczünneppel egybekötött tánczyalmát rendez a következő programmal: 1. Kurucz csarda, ahol magyar ételek és italok ez erre fölkért magyar ruhás hölgyek vizsgálása mellett aratásunkat 2. Kurucz világposta. Kurucz képeplakot elárúsítása. A legtöbb képeplakot nyerő hölgyek jutalomban részesülnek 3. Kurucz árverés. Kurucz stíli tárgyak, italok sít. árverés kurucz módra. 4. Kurucz tánczok a. Palotás. b. Körmagyar. c. Tobozó. Előadják: Álföldy Ilonka, Báldy Ilonka, Devics Irén, Drescher Stef, Erdős Ella, Fedor Margit, Fogt Tüda, Kollár Ilonka, Mihályffy Ilonka, Szaday Bianka, Szaday Macza, és Végé Mariska urhölgyek. A kuruczünnepe kezdete délután 4 órakor, a kuruczátanczok kezdete este 8 órakor a lövészker nagytermében.

— **Egy bajai gyáros öngyilkossági kísérlete.** Csütörtökön délelőtt szenzációs öngyilkossági kísérletet követett el egy nem rég Bajára költözött ur ember. Gál (Glück) Gyula a telen jött Bajára, mint a Délmagyarországi vattagyár r. t. igazgatója. Gál Gyula csütörtökön reggel kiment Szent-János határába, ott a Dunaparton levő régi Schleicher-féle téglátelegő egyik kemencéjébe bujt, s 6 lövedé revolvéréből egy golyót fejébe és harmat arczába röpített. A lövés zájára a kemencéhez sietett Kling János szabó-iparos. Az eléje táru lövés látványától megrettenve, a legközelebbi telefon állomáshoz sietett, honnét rögtön értesítette a rendőrséget. A rendőrségtől a helyszínre sietett Koller Dezső rendőrkapitány, László Márton őrmesterrel. A rendőrség kérésére megjelent a helyszínén dr. Buczássy Gyula és dr. Róna Dezső orvos, ki a súlyosan sérült sebeit rögtön bekötözték. Ezután beszállították Gál Gyulát a városi kórházba, hol most élet és halál között lebeg. Öngyilkossági kísérletének oka ismeretlen.

— **Harminzéves találkozó a bajai tanítóképzőben.** A bajai tanítóképző f. hó 9-én kedves családi örömmünnepek volt színhelye, midőn az intézetnek 30 év előtt végzett tanítványai újabb viszontlátásra gyűltek össze. Az akkori harmadik évfolyamot látogató 13 jelölt közül még életben levő 5 érdemes tanító jelent meg, míg hárman kimentek elmaradásukat. A gyűlések köréből Gaizer János, volt dunapentei tanító, jelenleg kalocsai takarékpénztári vezérigazgató adott kitéjezést az egykori iskolatársak viszonzatlansá föltött közös örömeink, egyuttal hálás tisztelettel emlékezvén meg az intézet egykori igazgatójáról és tanáiról. A képzőintézetnek megtekintése után az összes jelenvoltak igaz kegyelűk jelűl megkoszorúzták tanáiraik: dr. Bartsch Samu és Mihalovics János sírját, majd tisztelet látogatást tettek Petrovics István, Nádas Sándor és Boscsay Kristóf tanárjainknál. Délben közös lakomára gyűltek, melyen Scherer Sándor igazgató, Petrovics István, Nádas Sándor nyug. tanár és Belocsics Balint tanárok is részt vettek, a délután óráit pedig barátságos tárgyalásban töltötték az intézet új kertjében. A találkozás rendezőjén kívül megjelentek: Hafner Vilmos pécsbányatelepi, Stumpfögy György szilbereki, Spielvogel Béla paripási és Végé Rezső kutyamári tanítók, kik a kedves emlékü örmönnap látogatásán Hauer János úrszakut otthonába, csengődi paji szőlőbirtokára elkísérték.

— **Felsőbb leányiskola Szabadkán.** Kétség-telenül nagy örömet fog kelteni Szabadkán az a hír, hogy a város allami felsőbb leányiskolát kap. Mint tudósítónk jelenti, *Bezerédy* István főispán csütörtökön *Lukács* György kultuszminiszterrel tárgyalt a felsőbb leányiskola ügyében s a miniszter ígéretet tett, hogy a felsőbb leányiskolát legközelebb fel fogják állítani Szabadkán olyanképpen, hogy az egyi hasonló intézetet helyezik át oda. A felsőbb leányiskola konkviktussal lesz egybekötve. — Így hát Szabadka kapja meg azt, amiért *mi bajaiak* annyi szót és papírost szegtegtünk el már évek óta. A mi leánynevelési ügyünk pedig stagnál, élve a föltámadás minden reménye nélkül. Annyi előnye azonban a szabadkai felsőbb leányiskola felállításának számukra mégis lesz, hogy leányainkat ezenül nem kell majd messze idegenbe küldeni, hanem megtaláljuk a felsőbb leánynevelés csarnokait a közvetlenül szomszédos törvényhatóságban.

— **Iparosok kongresszusa Szabadkán.** Szabadka városában szeptember hó 8., 9. és 10-én tartják meg az ország iparosai kongresszusukat. A kongresszus jelen lesz gróf Apponyi Albert és a függetlenségi pártok több tagja. Képviseletük magukat továbbá a disszidensek, az újpart és a néppárt, valamint jelen lesz vármegyénknek mind a 17 képviselője. *A bajai ipartestület* is képviselteti magát a kongresszuson az elnökekkel az élen.

— **Bajai cipészek kongresszuson.** Cipész iparos kongresszus volt a heten Pécsen. A bajai cipész szakcsoporthoz ezen a kongresszuson Szalágyi Sándor és Weisz Henrik cipész iparosok képviselték.

— **A Vojnits család a szegényekért.** A királyi születése napján a bajai *Vojnits* család a szabadkai szegényház szegényeinek, mint minden évben, úgy az idén is ebédet ad. Száznál több szegény ember részesül ilyenkor a nagy család jószágában. Miuttán azonban az idén ezen nap péntekre esik, az ebéd vasárnap, Szent-István napján fog megtartani. Az ebédre a család következő tagjai adoztak: öv. Vojnits Lukácsné, Vojnits Oszkár, Bicskey Vojnits Maria, báró Vojnits István, ifj. Vojnits Sándor, öv. Vojnits Jakabné, Neumann Vojnits Boris, ifj. Vojnits Sándorné, Vojnits Istvánné Veres Erzsé, öv. Vojnits Lajosné, báró Hoeller Vojnits Rózsa, Kreutzer Vojnits Helene, Antunovits Vojnits Ilona, Csath Vojnits Berta.

— **Iskolai hír.** Az állami tanítóképző-intézettel kapcsolatos kettantós gyakorló népiskolába az ez kezéigazító gazdasági ismétől-iskolába való fölvételre jelentékek tanuló beírása f. év szeptember hó 1-én fog megtartani. A népiskola I. osztályba fölvételnek oly építettű fügyermekek, kik 6. életévüket betöltötték és himlő ellen sikeresen beoltattak, mint szülők születési és orvosi bizonyítvánnyal tartoznak igazolni. A II., III., IV., V. és VI. osztályba való fölvétel a megfelelő alsóbb osztályban kiérdemelt bizonyítvány alapján történend. A gyakorló népiskola egy-egy osztályába 10–12 tanuló vehető fel. A gazdasági ismétől-iskola 3 éves tanfolyamba felvételnél oly fügyermekek, kik 12. életévüket betöltötték, a mindennapi népiskola tanfolyamait elvégzték és más iskolába nem járnak. Ezen állami népiskolában az oktatás teljesen ingyenes. A felvett szegény tanulókat sem beírás, sem tandíj, sem a tanítói nyugdíjalapot illető járulékok nem fizetik és a szükséges könyvek és írószerekek az iskolában ingyen kapják. A fölvételre vonatkozó előjegyzéseket naponként elfogadja az igazgató.

— **A képes levelező-lapok czimoldala.** A kereskedelmiügyi miniszter rendeletet adott ki, amely megengedi, hogy ezentul a képes levelező-lapok czimoldalára is lehessen közleményeket írni. Ez az újítás, amióta a képeslapok annyira elterjedtek, a legtöbb országban érvényes és a postaigazgatóság ezzel az intézkedéssel hasznos és praktikus dolgot valósított meg.

— **Czállóvész.** A lökertenben 1905. aug. 13-án: Szeget lött: Csapláros Ferenc 1, Dick Lipót 1. Hármást lött: Csapláros Ferenc 1, Gebhardt Dezső 3, Kubinsky Aladár 5, Tury Mátyas 7,

— **Tanév kezdete a helybell tanítóképzőben.** Augusztus 31-én. A szabályszerűen felvett I. o. tanulók jelentkezése és beírása. Szeptember 1-én. A gyakorló *népiskolai tanuló* és *gazdasági ismétől iskolai tanuló* beírása Szeptember 2-án. Javító, pótló és magánosztályvizsgálatok. Szeptember 3-án. A II. o. tanulók jelentkezése és beírása. Szeptember 4-én. A III. és IV. o. tanulók jelentkezése és beírása. Szeptember 5-én. Az iskolaév ünnepélyes megnyitása. Szeptember 6-án. Rendes tanítás.

— **Az új takarékpénztár.** A bajavidéki takarékpénztár r. t. f. hó 21-én, a Schlesinger Gyula-féle ház (Attila utcán) ideiglenes helyiségében megkezdte működését.

— **Aratóünnepe Hercegszántón.** A bajai járásbeli Hercegszántó körjü tudósítónk: Hercegszántón a kalhozliko irja tudósítónk: Hercegszántón aratóünnepe rendezett, mely újságánál fogva is, megimpozans arányával is az egész falunak érdeklődése mellett folyt le. Kezddőt reggel a koszorúhoz lovasbandérium fölvonásával és játékkal. A legénység festői viseletével pompás látvány volt; hetykén és biztosan túl egytől-egyig a legnezebb fordulatnál is lován. Kilenced óra után, elszáldott a csapat, ki a mezőre a kalász-koszorúzt. Ezt diadallal hozták a templom elé, hol az arató leányok vették át, s a háláadó szent mise alatt fők tartották, mint a hála jelét. Szent mise után ősi szokás szerint áldomás volt, melyet a kör adott, az ifju arató nép részvételével. Délután különféle népjátékok váltakoztak, erő-, ügyesség- próbák és kedvre derítő mutatványok, meg szavalatok. Mennyeire kedvre volt a falusiaknak ez a mulatság, mutatja, hogy az eső se bírta elmosni: a megeredő esőben is kitartottak késő estig.

— **Csalás.** Hétfőn egy szilágyfalusi ember tett panaszt a bajai csendőrségnél, hogy csalásnak esett áldozatul. Egy zombori asszony kereste fel őt lakásán és azt mondotta neki, hogy 100 forint jó pénzért kitűnően utaztató hamis pénzből 200 forintot kap. Az ember lépre ment és eljött az asszonyval Bajára. Itt Baján átadott az asszonynak 160 forintot, hogy majd ezert kap 320 forintot. Mikor a csaló asszony a pénzt átvette, beküldötte áldozatát egy Erzsébet királyné-utcai kocsmába azzal a biztatással, hogy ott meg fogja kapni a pénzt. Természetesen nem kapta meg és mire a kocsmából kijött, már eltűnt a csaló asszony. A csendőrség az induló vonatokat átkutatva, de a gaz csaló sehol sem találta.

— **Tűz.** Péntekre viradó éjjel kigyulladt egy ház padlása az U-utcában és a tűvész az egész tetőzetet elhamvasztotta. Azután a tűzet lokalizálták.

— **A titeliek színházpartolása.** Toldy Zoltán színtársulata a napokban beállított Utele. Négy napon át hirdettek előadást, négy estén át várták a közönséget. De mivel senki se volt hajlandó a színtársulat művészetében gyönyörködni, Thalia apostola összeszedte sátorfáját s néhány jókívánság hátrahagyásával Adára menekült.

— **Electro-Bioskop színház Baján.** Érdekes és látványos kinematograf látható mostanában a vásártéren fölállított elegáns csarnokban. A nagyvilág és szenzációs világesemények egész tárlata látható ott pompás és élethű kivitelben. Megérdemli a közönség érdeklődését.

— **A mohácsi vész évfordulójának idei szónokai.** Augusztus hó 29-én, mint a mohácsi vész évfordulóján, ezúttal is egyházi emlékünneppel tartanak Mohácson a kalvárián levő emlékkapalnban. Ez emlékünneppelen reggel 8 órakor P. *Budimicz* Kristóf szt. ferenczrendi áldozás sokaz, délelőtt 9 órakor P. *Trapp* Ince szt. ferenczrendi áldozás német és délelőtt 10 órakor *Lukács* István, a mohácsi születésű szabadkai hitköztató magyar emlékbeszédet fogtak tartani.

— **Rendőrök adómentessége.** A m. kir. közigazgatási bíróság egy kulai fellebbezésre végérvényesen kimondotta, miszerint a községi rendőrök, de sőt a járási rendőrfelügyelők is fel vannak mentve a IV. oszt. kereseti adó alól, még pedig: az 1875: XXIX. t.c 5. §-ának I. c) pontja alapján, melynek érvényét a községekre nézve is megállapítja. A szold, ill. létezé után már kivettett IV. oszt. ker. adót tehát fellebbezés útján töröltetni lehet.

— **Az illetőség megállapítása.** A Kuria a minap elvi jelentőségű ítéletet hozott egy Horvátországban született ember házassági perében az illetőség vonatkozásban. Kimondotta ugyanis, hogy az a körülmény, hogy a Horvátországban született alperes a házasság kötése idején Magyarországon lakott, magyarországi községi illetőségét meg nem állapítja és ezért perében a magyar bíróságok el nem járhatnak. Ennek alapján feloldotta mindkét alsóbíróság ítéletét s utasította az elsőbíróságot sátorajuhelyi törvényeszküt, hogy az alperes magyarországi illetőségét szabályszerűen mutassa ki s ezen az alapon új ítéletet hozzon Amennyiben azonban az alperes ezt ki nem mutatná, a magyar bíróságok az 1894. évi XXXI. törvénynek 147. §-a értelmében házassági perét hatáskör hiányában el nem bírálhatják.

— **HEGEDÜS GYÖRGY FESTŐ BAJÁN, I. PARTI-UTCZA 17. készit lakások festését stilszerűen, mérsékelt árakért, első rangú kivitelben.**

Úton.

Irta: Rothschildné Klauer Teréz.

— Nem fog velem utazni!
— Ó igen, legbajosabb kislány, magával utazom.
— Nem, és ezerszer nem!
— S ha mégis igen?
— Úgy én soha-soha rá se nézek magára.
De sajnos, ezzel kijátszotta utolsó kártyáját. A sötétké szemeibe könnyek gyűltek s a halvány-rózsásán arca pirosra vált. A férfi gyönyör mosolylyal nézte.

— Hát igazán gyűlöl?
— Nem, nem, haikita meg kiáltani készülő hangját a kicsi, nem gyűlölöm, hanem értem meg, maga teljesen, most és mindörökké teljesen közönyös előttem. Érti ezt? És minél jobban szalad utánam, annál jobban kiváltja belőlem azt a kellemetlen érzést, mint amikor most is van a szívemben.
— Aha, hát mégis a szívben él?
— Igen, de mint kellemetlen és a házigazda által elküldött lakó.

— Úgy, hát mégis ott laktam valaha?
— Soha, soha, érti, soha!
Ilyen szellemes társalgást folytatott a kisváros vasuti perrierjén két fiatal lény.
— Nézzé luskát, mégis gyanus, hogy mi folyton veszekedünk. Nem? Magácska mégis csak kénytelen az esztendő tíz hónapján át velem együtt világhosszot gyujtani a jövő nemzedék sötét — ah sokszor ily igen sötét — agyestjeibe. Úgy a foglalkozásunk, korunk, társadalmi állásunk egymáshoz illő, miért hát, miért néz fölfelé, olyan nagyon fölfelé?

— Sohasem szívteltem meg önt belső ügyeimel. Hogy pedig magát miért utasítom vissza? Most hallja meg először és utoljára: mert nem szeretem, nem tudnám szeretni soha. A felesége pedig csakis olyan embernek leszek, akit nagyon, nagyon tudok majd szeretni. Most hát vége legyen mindennek. Itt a vakáció, utazom haza, az én édes kis fatornyos hazámba, és újra kérem, el ne kísérjen. El ne kísérjen, mert megjárja — teszi hozzá vilámló szemekkel.

— De ha nekem is dolgom van holnap Pesten . . .

Szótlamul fordul el a feketefürtös fejecske. Hiába itt minden . . . gondolja.

S ugyanez a gondolat villan fel újra lelkében másnap, midőn a legcsinosabb szürke uti-ruhában várja a vonat indulását.

S csakugyan, úgy-két perc és megjelenik ő, csinos, ügyes, szőjaglára és — bőkolásra, udvarlára kész, mint mindig. Szótlamul ugrik fel a léány után a nő-részeszabza. A piciny száj már rend-reutatisára nyílik s ime, jön a kalauz, egy pillantás, egy barátságos keztozás a férfi részéről s a jelző táblácska már is a szomszédos fülke ablakán függ.

— No luskát, ne haragudjék, kérelmi engesztelőn a léányt, meglassa, úgy gondját viselem az uton, mintha csak az én édes kis feleségem lenne!
— Sohasem leszek én, nincs szükségem a maga gondviselésére — még tovább folytatná, de ime, ime feltűnően csinos, elegáns fiatal ember lép a fülkébe. Gyors pillantás luská részéről, ez neki elég arra, hogy ezt a kellemes embert ury, finom modoru, művelt és szerény férfinak tartsa.

Mentem előveszi utra szánt olvasmányát s míg boldogtalan kollegájának a legteljesebb közönnyel fordít hátat, az ibolyakék szemek elég gyakran találkoznak az ismeretlen vis-à-vis sötét szemeknek pillantásával.

— Látja, sugja gonosz mosollyal a szomszédjának, ha magának ilyen külseje lenne!
— Nos, akkor, akkor?

— Hát akkor . . . akkor . . .
E kisértő homályos, de félre mégsem érthető felelet után, gonosz tervet főz a mellözött imádó.
— luskám, szól hangosan (az idegen fel-pillant.)

luskát piros lesz, szólni akar, de mielőtt szóhoz jutna, a legnagyobb nyugalommal folytatja amaz: — luskám, esküvőnk óta ez az első, együtt megtett utunk. Ugyebár? S mielőtt a lisleány fel-lehatna, folytatja: Tudod kis angyalom, nagyon örülök, hogy együtt utazhatunk, de hidd el, végtelenül sajnálnam elhagyni a mi édes kis fészketnek. S egy hirtelen kezeszőkkel tejezi be a beszédet.
luskát halvány lesz, majd elpirul, kapkod, szólni akar, fel akar ugrani és kiáltani szeretne — de győz benne a józisek ury lány, megvető hallgatásba merül, de a 'boldog férj' felé vetett pillantásai elárulják, mi dol benne.

— Miért nem felelsz kis feleségem? Tán rosszul érzed magad? ugye megmondtam az este, hogy felöltöt végy magadra, bizonyára megfáztál.
Az idegen mosolyogva néz a fiatal párra s arra gondol, hogy a kis menyecske bizonyára hargassék valamire az 'urára.'

A legközelebbi unalmas várakozási idő alatt szép idegentünk ügyes alkalmat talál a bemutatkozásra. luskát boldog, szemel ragyognak, kifejtji a kaczerkodás minden apró és finom művészetét. A beszélő urat a léány egészen elbájolja, hamar megértik egymást és ha a 'férj' jelenléte nem tartaná vissza, talán bizony még holmi udvarlásra is vetemednék.
— No, ugye, hogy bajos asszony az én kicsi feleségem? Kezdi Pál.

— Nem vagyok, nem voltam, de nem is leszek soha az ön felesége, most vége legyen a rossz tréfának.

László bámul, hol egyikre, hol másira pillant s nem tudja, melyiknek higgyen.

— De lásd édesem, nem szép, hogy tagadod, hisz boldogabb férj, mint én, tán nincs is a földön.
— Hol hát a jeggyűrűje, kérdi diadalmasan felugorva luskát, de megsemmisülten rugy vissza, midőn a gonosz sátn — e jelzővel ékesíti most — a legnagyobb nyugalommal huz elő egyik mellényzsebéből egy fényes karikagyűrűt.

Boldog, oh szászor boldog ön, sóhajt Berky László, hogy ily kincset mondhat birtokának. Engedje bevallanom, hogy ha valakit, úgy engem tenne a földi halandóság legboldogabbjává, ha e szép ajkának hihetnék, ha igaz volna, hogy a legbajosabb hölgyet, kivel a kegyes sors ma összehozott — még eddig senki nem mondhatja a magáénak, ha tudnám, hogy úgy a keze, mint a szive még szabad.

E komoly és a szív legszebb hangján előadott szavak után néhány másodperc, hallgatag pillanat állott be. Pál elkiseredve, elszomorodva nem folytatja kis játékat, hanem így szól:

— Sajnos, uram, úgy van, ahogy luskát nagy-sága mondja. Ez a kis komédia újabb kísérlet volt csupán, de sajnos, hiábavaló, hű kísérlet, hogy szívet meghódítsam. De — teszi hozzá — úgy látom, ami nekem két hosszú év alatt nem sikerült, azt ön néhány óra alatt elérte.

S csakugyan. luskát kedves, bjos, elragadó módon tesség, kacag Lászlóval, elfogadja, sőt Pál mély megbotránkozására hajába tűzi ennek ibolyacsokrákat.

László forró kezeszőkkel honorálja a kitüntetését, folytatja, a legüzesebb módon folytatja az udvarlást és midőn Kelenföld felé robot a vonat, már engedelmet kér oly látogatásra luskák házában, melynek czéjja lesz őt egész, egész életére boldoggá tenni.

luskát szivesen fogja látni őt szerény körökben. S míg Pálnak elsőültül arczát töprekdedik a leánylélek változandóságán, sőt helyesebben kifürkészhetlenségén, berobot a vonat Budapestben, sőt meg is áll.

Forró kezeszoritás, fájdalom tekintetek — elhangzik a sok 'viszontlátásra' és László eltűnik a sokaságban.

Pál pedig, ki hűségesen kitart luskát mellett, hirtelen a léány elé áll:

— No luskát, tudja-e ki az Berky Laczi?
— Talán bizony, mondja a léány sertődötten nem országgyűlési képviselő, hanem valami utza-seprő? Ugy-e ezt akarja mondani?

— Oh korantem . . . Hanem ez a Berky Laczi . . . a híres szép Batori Margit férje már vagy négy éve. Ugy ám — s hogy szavainak teljes sulyt adjon — diadalal mutat az elegáns kocsi-ra, melybe miután egy angyali kisbabát és egy igen szép asszonyt felsejtett, a távozott udvarói maga is felugrik.

— De hisz így rut játékok izek velem, rebegi majdnem suttogva a kis léány.

— Nem, kis luskát, ez talán inkább eszköz a maga angyali lényének eléréséhez és úgy hiszem, végetrednyében ez az eset az én malmomra hajtja a vizet. Ugyebár?

A léány nem felel, sápadtan és elgondolkodva tekint a gyorsan tovarobogó kocsi után.

Nyilttér.)*

Legjobb üdítő ital

MATTONI
GIESSHUBLER
SÁVANYUVÍZ

A dingo építésű
Izo tiszta,
szénsava gyönyörű,
könnyen emészthető,
az egész szervezelet
felfrissíti

*) Az e rovatban közölttekrént nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Alice.

(Az Egyesült Államok elnökének, Rooseveltnek Alice című léányja Japánba utazott s ott most királyi fogadtatásban részesül. Tegyük föl, hogy Alice hazaérkez és így beszél az apjával).

— Az apja: No, mit végeztél, Alice?
Alice: Sok mindent, papa. A mikádó el volt ragadtatva tőlem. Bevezetett a titkos kertbe, amelybe még idegen be nem tette a lábát. Megmutatta a magyorránagságu indiai topazt, melybe egy hétféle lény van belefagyva s melyet eddig még senkinek se mutatott meg. Meg akarta mutatni balvánia a

szeten szemölcsöt is, amelyet csak nagy nemzeti ünnepeken szokott közszemlére kitenni, de erről lemondtam.

Az apja: Oh, te édes.

Alice: Ezzel szemben azonban a mikádó se jobb, mint Henrik német herceg.

Az apja: ???

Alice: Ó se vett föl. Papa, papa, ez nem megy így. Szeretnék mezalánoszot kötni, de fölfélek. A vége azonban az lesz, hogy megkötöm, de lefelé.

Az apja: No és most mi lesz?

Alice: Most Párisba megyek, papa. Sietnem kell, amit fiatal vagyok. Ha megőregszem, a mikádó semmit se mutat meg nekem, vagy olyasmint mutat, amire nem vagyok kíváncsi. Sietnem kell a dologgal.

Az apja: Oh, te édes. Mit nekem a nagy-követek! Mit nekem Braun Márkus az ő egész bürgyott botányával, mikor itt vagy te, de drága kis nagykövetecské, te baj-ügynőköcske, te szimpátia-ügyvivő, te mosoly-konzal, te gyönyör-békeküldőt, te elsőszályú diplomáciai arkangyal, te halcsont-pánczélos reklámékesítő, te kabel-amoret, te szoknyás Monroe, te ujkori Washington Georgina!

Alice: Papa, te tuloz. Ez nem ér semmit. Addig kell járkalnom, amíg divatban vagyok. Mily gyönyör, ah papám, annak lenni, ami vagyok! Az apám egy rongyos polgár és én királyleány vagyok! De hittem, császár csinál belőled, papa . . .

Az apja: Pst! Csóndosok lenni!

Alice: Csak még egy dologra volna szükségem.

Az apja: Mire?

Alice: Nem is merem megmondani. Még csak egyetlen dolog hiányzik ahhoz, hogy igazán királykisasszony legyek!

Az apja: Mi kell, drágám? Pénz, diadém, trón, hercegi férj, királyi föl palást?

Alice: Ez mind nem elég.

Az apja: De hát mi kell?

Alice (sugva): Papa . . . jövő hónapban lesz a születésnapom . . . igazán meglephetnél valamivel . . . nem is kerül sok pénzbe . . .

Az apja: De hát mi kell, angyalom?

Alice (ragyogó szemmel): Egy kis merénylet, papa . . .

(A nyakába borul. Roosevelt némán bólint. Összesomolyognak).

—án.

IRODALOM.

A „Gyakorlati Közigazgatási Könyvtár és Döntvénytar” f. évi augusztus 15-én megjelent 16-ik számában a »fölapon» egy igen érdekes polemika olvasható annak okából, hogy a királyi Kuria a vadászati ügy meghamisított közokirat hamisításban mondotta ki bűnösnek, holott az esetben sokkal enyhébben büntetendő bélyegjegy hamisításról lehet szó. Ezen kívül a fogyasztási adókra, a mértekhitelesítésre, a jegyzők bérleti viszonyára vonatkozó konkrét kérdéssel megoldása közöltetik. A »Könyvtár részben» Nagysolymosi Szabó Ferenc okleveles tüzoltőtiszt »A tüzrendészet kezelése a közigazgatási hatóságok által» című és szakkörökben élénk figyelemmel kísért monografiáját folytatja, mely a jövő füzetben be is lesz fejezve. A »Döntvénytar rész» az árva-pénzek körül a városok, titási ügyészek, felelősségére vonatkozó kuriai, továbbá illetőség megállapítása, betegsegélyzési kérdésekben a közigazgatási bírósági ítéletek, valamint behajthatatlan adók természetben levorolása, az iparhatósági és ipartestületi tagság tiszteletbeli jellege iránt, a kereskedelemügyi és a földmívelésügyi miniszternek a halászati kihágásra; a vallás és közoktatásügyi miniszternek a vallásosok nevelésére vonatkozó elvi jelentőségű határozatait tartalmazza. A »Gyakorlati Közigazgatási Könyvtár és Döntvénytar» előfizetési ára egész évre 12 kor., félére 6 kor., negyedére 3 kor., egy óra 1 korona. Az előfizetési pénzeket legelőszörűbb a szerkesztő és kiadó dr. Dolencz József ügyvéd, Budapest, VIII., József-körút 74. szám, II. em. 11. sz. a. küldeni. Az érdeklődőknek szivesen küldenek mutatványszámokat.

Szerkesztői üzenetek.

F-né Szeged. Manuallónak kérelmezett verse megvan Patai József ügyes fordításában, s így hangzik:

Az én vágyam.

Agyamnak fényes gondolata támadt,
Nem édes, a poklot kívánom én,
Hol kaczer hölgyek puha kebelén
Kám mézes édes csóbusz egy árad.

A mennyország mi örömmel kínálhat?
Ott a sok nagymama, aggszű, szegény,
Kiket oda ajánl a vén erény,
Vig lelketem megölné ott a bánat.

Mit élveznék én ott a mennyországban?
Ahol a sok szemérmes jó ember,
Büvös szerelemről még szólni sem mer.

Pokolba menjek! Ezt most minden vágyam,
Ott kaczerkodnak buja tündérlányok,
Örömet én csak közöttük talállok.

A fáradtságért, hogy kikeressük és megtaláljuk a fenti kis verset, most már mentől több kizáratot kérünk, ami remélhetőleg változatlan hűségű »Böské-ntköl.

Érdeklődő, Baja. Megyénkben a következő magyar nyelvű lapok jelennek meg ez idő szerint: **Ada:** Adami Közlöny, Adai Néplap. — **Apatin:** Bácskai Újság, — **Bács-Kula:** Bácskai Hírlap, Teleska. — **Bács Topolya:** Bácsotpolyai Hírlap. — **Baja:** Bajai Közlöny, Bajai Hírlap, Bajai Független Újság, Bajai Független Hírlap, — **Szabadka:** Bácskai Hírlap, Bácsmezei Napló, Bácsország, Szabadka és Vidéke, Szabadkai Közlöny, Színházi Hírlap, Jogélet, Szabadkai Friss Újság. — **Ujvidék:** Ujvidéki, Könyvatos Hetilap, Ujvidéki Színházi Újság. — **Zenta:** Zentai Híradó, Zentai Közlöny, Közvetemény, Szabad Sajtó, Osszetartás. — **Zombor:** Zombor és Vidéke, Uj Bácska. — Összesen tehát 28 magyar lap jelenik meg Bácskában.

Újdonság! Jtt először!

Csak rövid ideig látható Baján a vásártéren
külön e célra épített és a legnagyobb kényelemmel felszerelt csarnokban.

Első és legnagyobb ilyenmű vállalat, a saját villanyvilágítási 20 lóerejű gőz-dynamo locomobillal

LIFKA - főle

Elektro-Bioskop

(Javitott kinematograf, Systema Edison.)

A legnagyobb tökéletességű élő szenzációs mutatványok

SZINHÁZA.

Mindenütt legnagyobb siker mellett bemutatott. Kitüntette számos országos kiállításon.

Életnagyságban!

Közvetlen az életből véve, természet utáni felvételek reprodukálása által a gyönyörű szcenák, látványosságok, drámák, regék, bikaviadalok, harci események, humorisztikus történetek, illúziók stb. szemléltetésénél úgy képzeli a néző, mintha minden élne és eleven volna, mint a természetben, mintha az illető eseményeket átélne és megfigyelne.

Bármiféle mutatványnak nincs annyi vonzó ereje a szemlélőre, mint ezen bemutatásoknak és egy sem egyenértékű érdekesség és gyönyörűség tekintetében.

Csak újdonságok kerülnek színre.

Többek közt legszenzációsabbak az élő mutatványok között:

Műsor augusztus hó 19, 20 és 21-én:

1. Diszmutatvány II. Vilmos német császár megerkezése alkalmával Tangerben.

2. Egy jó újságczikk.

3—7. **Dráma a felkőkben.** a) a léghajó fel szállása, b) Marselle és kikötőjének látkepe a távcsövön át nézve. — A tenger hullámzása, c) Zivatar. A léghajó meggyulladásá egy villámcsapás következtében. Annak égése és leesése, d) A léghajósok megmentése.

8. Mulattató vázslás.

9—12. **Sergius nagyherceg az ő fensége + ki 1905. febr. 17-én meggyilkoltatt.** Utolsó fényképe. — Az orosz-japáni harczter és Oroszország legkiválóbb férfainak arczképei u. m. Trepoz tábornok, Szentpétervár helytartója, Bouliguine belügyminiszter. Galitzine herceg helytartó. A gárda nagyvezére. Sokoleff tábornok, a vezérkar parancsnoka. Schedelmann tábornok, a vezérkar parancsnoka. Roudneff a »Variag« parancsnoka. Beliaeff a »Korietz« parancsnoka. **A tengerészek visszajövetele a harczteréről,** valamennyi a Szent Györgyrenddel kitüntetve.

13. **Egy váratlan zuhany egy kapitánynak.** 14—18. **A szamárkör.** Operette 5 felvonásban: a) a csodaszerű számár, b) a szamárkör meknevése, c) a szerelmes fejedelem, d) a szamárkörnek a gyűrűvel való felfedezése, e) az eljegyzés.

19. **Halászat akadályokkal.**

20. **Az ördög lányai.** Ezen mutatvány a színes fényképezésnek nagyhatású mesterműve.

Kedden új műsor.

Naponta 3 előadás. Hétköznap 7, 8 és 9 órakor. Vasár és ünnepnapokon 4, 5, 6, 7, 8 és 9 órakor.

Helyérek:

I. hely 80 fillér, II. hely 60 fillér, III. hely 30 fillér. Gyermekek 10 éven alul az I. és II. helyen fél árt fizetnek. Gyermekek és katonák örmestertől lefelé a III. helyen 20 fillért fizetnek. — **Műsor ingyen.**

Jövedelmező mellék kereset

500—600 koronát havonta

kereshet meg nálunk minden hivatású egyén, aki törvényesen megengedett állam- és nyelremény-sorsjegyeknek részletfizetésre való eladásával szándékozik foglalkozni.

Ajánlatok intézmények:

Fővárosi Váltóüzlet Társaság
Adler és Tsa czégghez
Budapest, V., Nagykorona-utca 13.

299/1905. végreh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a bajai kir. járásbírósnak 1905. évi Sp. III. 189/4. számú végzése következtében **dr. Nemes József** ügyvéd által képviselt **Práger Károly és testvére javára, Szilváus György** ellen 88 kor. s jár. erejű 1905. évi július hó 1-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján felülfiglát és 685 koronára becsült következő ingóságok u. m. szoba-butor nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a bajai kir. járásbírósg 1905. évi V. 516/3. számú végzése folytán 88 kor. törke követelés, ennek 1905. évi március hó 1 napjától járó 5 százalékos kamatai és eddig összesen 74 kor. 54 fillérben bíróság már megállapított költségei erejű, végrehajtást szenvedett lakásán Csátalján leendő megtartására 1905. évi augusztus hó 24-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kinttettik és ahhoz a venni szándékozik ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és feltulfiglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. LX. t. cz. 120 §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik. Kelt Baján, 1905. évi augusztus hó 9.

Horánszky László

kir. bír. végrehajtó.

A „Bajai Hírlap“

könyvnyomdájában
egy szedő- és könyvkötő tanuló felvétetik.

Szólóládákat

ugyszintén **vaj, sajt és egyéb cikkek postai szállítására alkalmas, igen könnyű és szilárd ládákat** tetszészerinti méretekben, jutányos áron szállít

Roheim Ferencz

gőzfűrés

MOHÁCSON.

Málnási
SICULIA

gyógyforrás

bicarbonátokban és konyhasóban a kontinens legduabb természetes alkalikus sós savanyú vize. Sziklarétegen álfurt

— értézi forrás. —

Páratlan étvágygerjesztő és nyálkaoldó. Oldott alkatrészek összege 1 literben 18-3721 grm.

Mintaszertben berendezett tölthözban bakteriummentesen

palackozva.
Az összes eddig ismeret bel- és külföldi ásványvizek hatását jóval felulmúja a gége, torok, tüdő, gyomor, bél, vesé és hólyaghurutos bántalmainál. Orvosi kitünőségek behozonyították, hogy négyzerte nagyobb bicarbonát- és konyhasótartalma miatt a seltersi, vichi és gleichenbergi vizeknél sokkal ajánlatosabb. — **A gyomoréget azonnal megszünteli.**

Kezelőtulajdonos:

a **Siculia** részvénytársaság **Málnásfürdőn**
(Háromszék megye.)

Főraktár: **Stampfl Jenő** fűszerkereskedésében

Baja.

Kapható minden jobb fűszerüzletben.

A „SICULIA“ névre tessék figyelni.

Fillinger József

hordógyáros és dongafa-raktára
Ráczváros. (Pécs mellett.)

Ajánlja legjobb minőségű **hordóit**

és **szüretelő kádjait.** Állandó kész hordóraktár 30 litertől, 10 000 literig.

Miután dongáimat saját erdőimben készítetttem, azon kellemes helyzetben

vagyok, hogy t. vevőimnek a legjobb minőségű fából igen jutányos árat

számíthatok.

Minden könyvkereskedés utján kapható **dr. Müller** orv. tan. immár 41-ik kiadásban megjelent, dujjal kitüntetett műve a

megzavart ideg- és nemi rendszerről.

Bérmentesen borítékban küldöm 1 kor. 20 fillérért levélbelyegben.

Röber Kurt, Braunschweig.

Hölgyeim!

Gyönyörű fehér, üde arczbört lehet elérni a világhírű **BARCSAY-féle Szegedi Orgona-crème** használatával.

Mindennemű arczisztatlanságot, **pörsenést, sömört, májfoltokat** varázsszerűen eltüntet. Pár napi használat alatt még korosabb egyéneknek is

bajos, üde, ifju arczszínt

kölcsönöz, amit számos elismerőlevél bizonyít.

Egy tégely ára 1 korona.

Orgona-szappan elősegíti az arcz fehérségét és hamvas színt. Ára 70 fill.

Orgona-hőlgypor fehér, rózsá és crém színben. Ára egy doboznak 1 kor.

Kapható a készítő és feltalálólánál:

Barcay Károly gyógyszerházában **Szegeden.**

Baján kapható: **Dr. Makray László** gyógyszerházában.

Első cs. és kir. osztrák-magyar kizárólag szabadalmazott viharmentes

Homlokzat-festék-gyár

Kronsteiner Károly Bécs III., Hauptstrasse 120.

saját házában

Kívánatra ingyen próba: mintakönyv prospektus.

Főraktár **WAGENBLATT FERENCZ** festékkereskedésében Baján.

Kronsteiner-féle új zománcz. **HOMLOKZAT-FESTÉKE** hatóságilag védve. Ötven különböző minta, vízzel keverhető, mosható, viharmentes, tűzálló, zománczozott, csak egyszerű mázolás. Jobb mint az olajfesték. Évek során szállítja csisz. és kir. uradalmak, katonai- és civilintézeteknek, vasutaknak stb. Minden résztvevő kiállításán első díjjal jutalmazva. Legelősebb festék homlokzatokra, belterületre, különösen iskolák, kórházak, templomok, kaszárnyákhoz stb. és mindenféle más tárgyhoz. Egy négyzetméter ára 2 1/2 kr. M e g l e p ő eredmény. Homlokzat-festék, viharmentes, mészbén oldható, 49 minta olaj- o o o festékkel azonos. Kilogramma 12 kr.-tól följebb. o o o

Kora reggel odaér minden vidéki város vagy helységbe

„MAGYAR HIRLAP”

független politikai napilap.

A MAGYAR HIRLAP naponként szenzációs, gyönyörű arckép-illusztrációkat ad.

Minden hónapban küldünk előfizetőinknek egy

Érdekesítő regénykötetet ingyen.

A Magyar Hirlap előfizetési ára

Havonként	2 kor. 40 fillér.	Félévenként	14 korona.
Negyedévenként	7 kor. — fillér.	Évenként	28 korona.

Egyes szám ára 8 fillér, vidéken 10 fillér.

Mutatványszámot bárkinek küldünk egy hétig ingyen és bérmentve, ha eziránt hozzánk egy levelezőlappal is fordul.

MAGYAR HIRLAP kiadóhivatala V., Honvéd-u. 10.

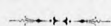

KOLLÁR A. BAJA

KÖNYV-, ZENEMŰ-, PAPIR-, ÍRÓ-, ÉS RAJSZERKERESKEDÉSE,

KÖNYVNYOMDÁJA ES KÖNYVKÖTÉSZETE,

A „BAJAI HIRLAP” KIADÓHIVATALA.

Mindenmü könyvnyomdai munkák, ugymint: könyvek, folyóiratok, bál- és lakodalmi meghívók, eljegyzési kártyák, névjegyek, számlák, levélpapírok, levélborítékok, körlevelek, gyászjelentések, árjegyzékek, falragaszok, stb. a legizléseőbb és diszes kivitelben készíttetnek.

Községi-, közigazgatási- és ügyvédi nyomtatványok nagy raktára.

Előfizetések bármely heti vagy napilapokra, valamint külföldi folyóiratokra az eredeti áron vétetnek fel.

Minden bárhol megjelent és hirdetett művek a boltiáron megszerezhetők.

Ügyszintén azok a legkedvezőbb részlelőfizelésre is szállíthatnak.

Bármilyen könyvnyomdai munkák a legelősebb áron vétetnek fel.

Hirdetések a Bajai Hirlap részére a legolcsóbb áron vétetnek fel.